

**TUSSEN
GRUWEL
EN HOOP**

TUSSEN GRUWEL EN HOOP

30 jaar op de bres
voor de rechten
van minderjarigen

HEIDI DE PAUW

BORGERHOFF
& LAMBERIGTS

Ik draag dit boek op aan iedereen die zich inzet
om kinderen uit de spiraal van gruwel te halen.

VOORWOORD	7
1 WAAROM WE ÉCHT NAAR DE JEUGD MOETEN LUISTEREN	13
2 JONG GELEERD, OUD GEDAAN	23
3 DE JAREN BIJ CHILD FOCUS	57
4 ELK KIND TELT	113
5 HET INTERNET FACILITEERT SEKSUELE UITBUITING	145
6 GO ACID GO ACID GO	181
7 IEDEREEN MEE OP DE BARRICADES VOOR ELK KIND	203
DANKWOORD	231

VOORWOORD

Mensen die zeggen waar ze voor staan, zijn bewonderenswaardig.

Mensen die doen wat ze zeggen, zijn dat ook.

Maar mensen die doen wat ze zeggen én zich elke dag consequent inzetten voor de dingen waar ze voor staan, zijn echt uniek.

Heidi De Pauw behoort minstens tot die laatste categorie. Al was het maar omdat ze in haar boek over jongeren ook het voorwoord geeft aan een jong iemand. Als Heidi zegt dat ze een stem wil geven aan jonge mensen, dan doet ze dat ook. Als Heidi zegt dat we jonge mensen serieus moeten nemen, dan neemt ze ons serieus.

Over Heidi De Pauw en haar strijd voor kinderen en jongeren kan ik veel schrijven. Er zijn weinig mensen geweest die zoveel betekend hebben voor 'de jeugd' als Heidi. Zeker in de afgelopen twintig jaar. Hoewel ze haar verhaal nu doet in één boek, kan je eigenlijk met gemak meerdere boeken vullen met verhalen over al de jonge levens die ze heeft veranderd.

Heidi De Pauw is een vrouw met een rijkgevulde carrière. Daar twijfelt niemand aan. Zelfs toen ze aan de top van Child Focus stond, bleef ze steeds ook met haar *boots on the ground*. Het was een carrière die tot dusver erg veel contrast in zich droeg. Van vergaderen met de eerste minister tot het spreken met slachtoffers van mishandeling en uitbuiting. Van het managen van cases bij de ngo tot het bezoeken van vluchtelingenkampen in Syrië terwijl de bommen in de dorpen errond naar beneden vielen als sneeuw op een decemberdag. De rijkheid aan ervaringen die Heidi meemaakte tijdens haar carrière tot dusver is immens.

Ik ben enorm vereerd dit voorwoord te mogen schrijven, niet alleen omdat een goede vriendin me dat vraagt, maar ook omdat ik dan onverbloemd kan zeggen waarop het staat. Want Heidi is in dit boek veel te bescheiden gebleven. ‘Imposter syndrome’, zegt ze dan altijd. Ja, er zullen wel stukjes imposter syndrome schuilen in Heidi De Pauw. Maar ik denk dat het feit dat ze het zo moeilijk heeft met opscheppen eerder elders ligt. Namelijk in het feit dat Heidi altijd de mensen die ze helpt voorop heeft gezet, eerder dan zichzelf. Heidi De Pauw is bezig met het oplossen van problemen, met het veranderen van levens en niet met het timmeren aan een carrière en het updaten van haar LinkedIn.

Ik leerde Heidi kennen in de gangen van het federale parlement toen ik schreef aan een boek over terreur en haar slachtoffers. Heidi had – als vanzelfsprekend – haar kennis, netwerk en empathie ingezet om de beweging van terreurslachtoffers V-Europe te ondersteunen en naar een hoger niveau te tillen. Sindsdien zijn Heidi en ik altijd contact blijven houden en is ze stilaan een mentor voor me geworden. Regelmatig trekken we onze wandelschoenen aan om te gaan wandelen in het Bruggenhoutbos, waar we dan tegen valavond verdwalen om vervolgens via Google Maps de weg terug te zoeken.

Tijdens die wandelingen hebben we het vaak over de grote en de kleine uitdagingen in het leven en in de maatschappij. Regelmatig gaat het ook over de jeugd. Want de uitdagingen waar mijn generatie voor staat, zijn enorm. Een *capita selecta*.

De vergrijzing zorgt straks voor druk op de pensioenstelsels en gezondheidszorg, wat onzekerheid geeft over de toekomst van die voorzieningen. Tegelijk neemt de schaarste aan grondstoffen toe, en de gevolgen van klimaatverandering, zoals natuurrampen en migratiestromen, zullen voor nog meer instabiliteit zorgen. Daarnaast staan we aan de vooravond van een technologische revolutie. Wat we van technologieën zoals AI en *bio-enhancement* hebben gezien, is nog maar klein bier in vergelijking met wat komen gaat. Alsof dat nog niet genoeg is, verwachten experts ook dat het aantal gevallen van mentale problemen bij de bevolking nog zal toenemen, met depressie als een van de grootste kwalen tegen 2030. Verder maken politieke

verdeeldheid en de enorme hoeveelheid nepinformatie via internet het lastiger om betrouwbare kennis te vinden. Ik kan zo nog wel even doorgaan.

Om al die uitdagingen het hoofd te bieden, zullen we straks samen moeten werken en kunnen we ons geen generatieconflicten veroorloven. Laat me daarom alvast drie voorstellen doen om elkaar als generaties beter te begrijpen en te doen samenwerken.

Het heeft vooreerst geen zin om wat betreft die uitdagingen steeds naar elkaar te wijzen. Want de jongere generatie verwijt de oudere generatie vaak dat ze de wereld naar de knoppen heeft geholpen. Vaak wordt dan wel vergeten welke ongekende welvaart en vrijheid we ook aan die eerdere generaties te danken hebben. Andersom zijn er ook heel wat verwijten. De oudere generatie zegt wel eens meewarig dat we van de verwaande jeugd de oplossingen niet moeten verwachten. Die kritiek is trouwens allesbehalve nieuw. De stoïcijnse filosoof Seneca meende al dat jongeren geneigd zijn zich te verliezen in passie, emoties, ander vertier, en dat ze op die manier weinig bijdragen tot het pad naar een betere toekomst. In het licht van alle uitdagingen waar we voor staan, is het misschien eerst en vooral zaak om de strijdbijl te begraven en de verwijten vooralsnog op te bergen.

Ten tweede – en daar sluit Heidi's pleidooi perfect bij aan – moeten we ook iedereen een plek aan de tafel garanderen. Het lijkt in onze huidige maatschappij soms alsof je er als mens enkel toe doet als je ouder bent dan 25 en jonger dan 65. Ben je jonger dan 25 jaar, dan ben je een snotneus, moet je vooral luisteren en je gedachten maar voor jezelf houden. Ben je ouder dan 65, dan ben je ook afgeschreven wegens oud en versleten. Ik trek het nu een beetje op flessen, maar in elk geval worden zowel jongeren als ouderen veel te weinig betrokken in het maatschappelijke debat en de gesprekken over de uitdagingen van onze tijd. Dat terwijl hun input enorm waardevol is. Ik ben dan ook enorm blij en trots dat Heidi in dit boek een lans breekt voor het betrekken van alle groepen. We hebben het vandaag de dag zeer vaak over diversiteit, maar intergenerationele diversiteit wordt in het diversiteitsdiscours veel te vaak over het hoofd gezien.

Een derde en laatste voorstel voor wat meer intergenerationele verbinding is om generatieverschillen misschien ook wat te nuanceren en elkaar niet op te sluiten in hokjes. Dat was meteen ook de boodschap die ik op mijn beurt in mijn boek *Ge(e)neratie* wilde brengen. Namelijk dat we veel minder verschillen van elkaar dan we zouden denken en dat met andere woorden al die tralies tussen generaties absoluut niet nodig zijn. Ik ben er heilig van overtuigd dat de generatiekloof waar we over spreken niet meer is dan een putje. We zijn allemaal kinderen van een bepaalde tijdsgeest. Alleen nemen we die tijdsgeest aan een ander tempo op. Sommigen – doorgaans jongeren – zijn heel snel met het oppikken van verandering. Bij wat oudere generaties duurt het gewoonlijk wat langer. Een sprekend voorbeeld hiervan is het telewerken. Ik weet nog goed hoe mijn vader op een blauwe maandag vertelde dat ‘die jongelui op kantoor willen telewerken’. Dat stuitte op verzet van een wat ouder publiek. *Fast forward* naar vandaag, en ook de oudere generaties op de werkvloer die zich eerst zo verzetten tegen het telewerken klappen ’s ochtends gretig hun laptopje open aan de keukentafel. Om maar te zeggen: we zijn allemaal kinderen van diezelfde tijdsgeest, we nemen verandering alleen aan andere tempo’s op.

Heidi heeft dat alvast helemaal door. Ze vertelde me ooit een van de betere quotes over jongeren die ik al hoorde. ‘Mensen zeggen vaak dat jongeren de toekomst zijn’, zei Heidi. ‘Maar diezelfde mensen vergeten vaak dat die jongeren er vandaag al zijn.’

Daar heb ik nog maar weinig aan toe te voegen. Buiten dan dat ik je nu achterlaat in Heidi’s capabele handen en dat ik je ongelooflijk veel leesplezier wens in wat een prachtig boek is geworden.

Authentiek, eerlijk, recht voor de raap en zonder verborgen agenda.

Zo boek, zo auteur.

Julien De Wit

Ex-voorzitter Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) en auteur

WAAROM WE ÉCHT NAAR DE JEUGD MOETEN LUISTEREN

Als kind kroop ik weleens in doods-kisten die mijn vader afwerkte in zijn atelier achter in onze tuin. Hij was aannemer slash begrafenisondernemer. Omgaan met verdriet was iets wat ik kende, een dood lichaam joeg me geen angst aan. Ook misdaad sprak al vroeg tot mijn verbeelding: of het nu ging om spannende politiereeksen of de ontsnapping van Freddy Horion, ik kon er geen genoeg van krijgen. Dat ik criminologie ging studeren, stond dan ook in de sterren geschreven. Ik wilde begrijpen wat daders maar bij uitbreiding mensen drijft, en wat hun misdrijven doen met slachtoffers. Maar ook opkomen voor de meer kwetsbaren zat er al van kinds af aan in: onrechtvaardigheid doet mijn bloed koken. Misschien is het dus geen wonder dat ik tijdens mijn studies het pad van de jeugdcriminologie en kinderrechten opging en me onweerstaanbaar geroepen voelde om, na het uitbarsten van de zaak-Dutroux en de oprichting van een centrum voor vermiste en seksueel uitgebuide kinderen, mijn steentje bij te dragen aan het 'nooit meer'-motto van die tijd.

Vanaf mijn eerste dag bij Child Focus, heb ik altijd één enkel belang voor ogen gehad: dat van de jongeren en kinderen. En ja, dat betekent soms buiten de lijntjes kleuren, afwijken van gebaande paden, met een helder doel voor ogen: de kinderen van vlees en bloed die achter de ‘dossiers’ schuilgingen. Vaak ging ik ‘net dat stapje verder’, niet toevallig een van de kernwaarden van de organisatie. Een ingesteldheid die niet altijd met open armen werd onthaald. ‘Men’ kijkt al eens over dat belang heen in het belang van de ouder(s) of andere betrokkenen, ‘men’ zet jongeren al eens weg als lastpakken of nietsnutten, ‘men’ beslist over hun hoofden heen en er wordt niet geluisterd naar hun mening, ook al zijn zij de dichtst betrokken partij.

Uiteindelijk werkte ik er bijna twintig jaar en stond ik bijna dertien jaar lang aan de leiding van Child Focus. Ondanks alles wat ik gezien heb, de duisternis die mijn deelgenoot was van die jaren, ben ik altijd positief in het leven blijven staan en positief blijven kijken naar de mens. Ik ben een geboren optimist en humanist. Ik geloof in mensen, in hun mogelijkheden, hun kracht, hun veerkracht, in kansen en tweede kansen. Ook al zie ik al dertig jaar, sinds mijn tijd als straathoekwerker toen ik nog studeerde, tot wat mensen in staat zijn en wat ze andere mensen, ook kinderen, aandoen. Tegelijkertijd zie ik de veerkracht van mensen, ook kinderen en jongeren. Ik zie daders met schuldinzicht, ik zie daders zonder dat vermogen. Ik zie slachtoffers de rug rechten, strijdvaardig, mild of net erg boos, verdrietig en opstandig. En ik zie veel mededogen en solidariteit, wat slachtoffers de nodige moed en kracht geeft om boven zichzelf uit te stijgen en zich – al is het maar voor even – gedragen te voelen door een hechte gemeenschap.

En ja, soms wankel ook ik in dat optimisme en humanisme, en slaat de slinger in de ene of de andere richting door. De laatste maanden merkte ik dat het evenwicht soms zoek was. Sinds de dag dat ik bij Child Focus als CEO binnenstapte, heb ik altijd gezegd dat ik niet tot mijn pensioen zou blijven. Een organisatie heeft regelmatig nieuw bloed nodig om goed te kunnen blijven functioneren. Iedereen wordt na een tijd ‘bedrijfsblind’ en dan verliezen we scherpste, wat de organisatie niet ten goede komt. Bovendien merkte ik

het laatste jaar dat het ‘rond’ was, ik heb twee keer de toer gedaan... Als de crisis routine wordt, is het tijd om te gaan.

Net voor de lockdown begon het te kriebelen om een nieuwe uitdaging aan te gaan, maar toen sloeg de pandemie ons land plat en dat bracht mij in een totaal andere mentale toestand. Ik ging de strijd niet enkel aan tegen het virus, maar vooral voor de rechten van onze kinderen en jongeren. Maar nadien bleef het kriebelen en ik stond open voor nieuwe uitdagingen. Ik ben 52 jaar: als ik nog een carrièremove wilde maken, moest ik geen jaren meer wachten. Toen ik ergens eind vorig jaar naar een afspraak in Antwerpen reed, stond mijn lijflied ‘De couleurs vives’ van Zaz op. Terwijl ik aan het meezingen was, vielen de puzzelstukjes ineens samen: ik zou zelf opstappen. Mensen zagen me als onlosmakelijk verbonden met Child Focus, de organisatie waar ik ook het gezicht van was. Ik zou zelf de navelstreng moeten doorknippen en Child Focus loslaten om de sprong naar het onbekende te wagen. Vrijheid en ruimte creëren voor nieuwe uitdagingen, nieuwe horizons verkennen. Ik heb mijn inner circle ingelicht en wat gebeurde tijdens mijn winterverlof bevestigde alleen maar dat ik de juiste beslissing had genomen.

Normaal gezien werkt de jaarlijkse skivakantie met mijn gezin, een weekje in de helende buitenlucht, voor mij als een complete reset. Dit jaar merkte ik een man op (aan de raclette, dan nog) die zich verdacht gedroeg in het bijzijn van kinderen en ik voelde woede in me opborrelen. Zo erg dat ik mezelf in staat achtte de man fysiek iets aan te doen. Ik herkende dat gevoel maar al te goed: het knaagt aan je tot er niets meer rond het bot zit en dat mag ik niet laten gebeuren. Ik heb altijd gezegd dat ik ermee stop de dag dat het onder mijn vel kruipt.

Tot dan toe was ik altijd in staat om de boosheid om het onrecht dat kinderen aangedaan wordt, om te zetten in positieve energie. Het gaf me de broodnodige brandstof om ertegenaan te gaan, om onvermoeibaar voor hun rechten en tegen onrecht te strijden. Nu voelde het anders. Ik merkte steeds vaker tijdens het doorlezen van een strafdossier cynisme opborrelen,

bij het zien van de gedeelde beelden in de zaak rond Sven P. en kornuiten bijvoorbeeld. Hij schreef me een brief, trouwens, de eerste lijnen een klaagzang waarbij ik niet anders kon dan met mijn ogen rollen. Ik heb ze al genoeg gehoord, de ontelbare excuses waarmee daders er vanaf proberen te komen, moeders die het misbruik van hun eigen kinderen niet stoppen, de soms magere straffen voor gruwelijke feiten, daders die er met niet meer dan een tik op de vingers vanaf komen terwijl slachtoffers nog jarenlang met hun trauma en pijn moeten dealen. Ik kreeg het soms niet meer verwerkt. Al moet ik toegeven dat de brief van Sven P., waarin hij ook vroeg om mij te ontmoeten, me wel nieuwsgierig maakte. Ik voelde de drang om hem uit te vragen, te proberen begrijpen. Ik dacht: misschien is eindelijk de dag gekomen dat het duidelijk wordt voor mij, als criminologe, waarom iemand zulke gruwelijke beelden kan bekijken, delen, er opgewonden van wordt, er de meest gruwelijke zaken bij gaat fantaseren. Ik heb het (nog?) niet gedaan maar de verleiding was groot om erop in te gaan. De vraag is: heeft het zin? Na al die jaren ben ik van één ding overtuigd: voor mij zijn er geen excuses, van een kind blijf je af. Punt!

Ik wil niet toelaten dat ik verbitterd word, ik wil niet dat mijn positieve maatschappijbeeld negatief wordt. Ik zal niet toelaten dat mijn onwrikbare geloof in de mens aan het wankelen wordt gebracht. Dat betekent dus dat het tijd is om te gaan – best spannend voor deze workaholic wiens telefoon de afgelopen achtentwintig jaar zelfs 's nachts niet uitstond – maar niet voor ik mijn pleidooi met jullie deel. Bijna dertig jaar lang liep ik voorop in de strijd voor de rechten van minderjarigen, ik kan het strijdtoneel niet verlaten zonder een dringende oproep: dat we de stem van kinderen en slachtoffers zwaarder moeten laten wegen. Dat we er dringend iets aan moeten doen dat we er anno 2024 op achteruitgaan als het gaat over het begrip voor kinderen en hun rechten.

De 'jeugd van tegenwoordig' heeft het altijd gedaan. Generatie na generatie worden jongeren bestempeld als lui, bedorven, op het verkeerde pad. Ze verknoeien hun tijd met bijzaken, gaan er later niets van bakken, zijn asociaal. Enfin, je kent het riedeltje wel. Ik denk vaak dat we met z'n allen collectieve

amnesie hebben over hoe we zelf waren toen we jong waren. Ik herinner me hoe mijn moeder me asociaal noemde als ik met mijn walkman op naar mijn muziek luisterde en hoe ik, als kleine rebel, het regelmatig nodig vond de strikte regels op mijn nonnenschool uit te dagen.

Stilaan is er een zekere onverdraagzaamheid geslopen tegenover kinderen en jongeren in onze maatschappij. Buurtbewoners dienen een klacht in wegens geluidsoverlast van spelende kinderen in crèches. Ook van zogenaamde ‘hangjongeren’ ervaren ze snel overlast. Ik bracht een groot deel van mijn jeugd door op en rond het basketbalpleintje in de buurt, waar iedereen samenkwam. Nu worden jongeren al scheef bekeken als ze nog maar met een paar samen op een plein staan. Als kind werd mijn nieuwsgierigheid en enthousiasme aangemoedigd, als ik stilzat was dat abnormaal. Nu moeten kinderen meteen in de pas lopen, lijkt het wel.

In de dertig jaar dat ik een loontrekkende ben, en dus geen lastpost-jongere – zie, het is met mij ook nog goed gekomen – heb ik het zien evolueren. Met welke ogen kijken we naar onze kinderen en jongeren? Waarom die dubbele moraal? We gebruiken een iPhone of tablet om hen stil te houden op restaurant, maar als ze zich te lang amuseren of godbetert eens naar porno surfen, gaan we het toestelletje afpakken. Zijn onze jongeren *bleiters* die te veel werden gepamperd, te beschermd opgevoed, waardoor ze niet weerbaar genoeg meer zijn, of hebben ze het inderdaad hard(er) te verduren? In het beste geval worden kinderen en jongeren – onterecht trouwens – weggezet als ‘onze toekomst’. Wel, of we het nu willen of niet, die toekomst is hier én nu... recht voor onze neus. En daar kan niemand omheen.

Soms overvalt me vandaag het gevoel dat we moeten vechten voor wat we als verworven rechten zien, en dat zelfs kinderrechten meer en meer onder druk komen te staan. Bij Child Focus geldt: een kind is een kind. Waar dat kind vandaan komt, is niet belangrijk. Voor de maatschappij telt dat blijkbaar niet. We zien dat de foto van een jong, blond kind dat verdwijnt veel meer gedeeld wordt dan de foto van een verdwenen niet-begeleide minderjarige. Het publiek identificeert zich gemakkelijker met Emma dan met

Ibrahim. Terwijl dat even onrustwekkende verdwijningen zijn. De woorden die je soms over kwetsbare straatkinderen hoort... ze snijden me door het hart. Terwijl we die kinderen net extra zouden moeten beschermen.

Ook toen ik vocht voor de terugkeer van de kinderen van Syriëstrijders uit de Koerdische kampen, kwam ik in het oog van de storm terecht. De ton bagger die ik – maar vooral ook de kinderen – over me heen kreeg, was ongezien. Ik begrijp uiteraard hoe gevoelig het ligt, maar geen enkel kind kan verantwoordelijk zijn voor de keuze van zijn ouders. Voor mij was het logisch dat we die kinderen terug zouden halen. Ook toen ik waarschuwde voor de gevolgen van de sluiting van scholen tijdens de coronapandemie, kwam dat mij eerder te staan op tegenwerking en zelfs doodsb bedreigingen dan op begrip of medewerking. Als absolute vrijheidsjunk had ik het zelf moeilijk met de beperkingen, maar het was vooral de impact van de lockdown op onze kinderen die me uit mijn slaap hield. Kinderen die in onveilige thuissituaties werden opgesloten, in een soort hogedrukpan, zonder enige vorm van verlichting – zelfs niet even schommelen in het park. Ik miste toen écht solidariteit met onze jongeren. Toen ik ervoor pleitte hen prioritair te vaccineren na de kwetsbaren, vloog ik haast op de brandstapel. Vandaag kennen we de effecten van die jaren op onze jeugd, en die zijn niet goed.

De vele uren die we met z'n allen online doorbrachten, maakten kinderen en jongeren ook kwetsbaar voor mensen met slechte bedoelingen. We zien steeds jongere slachtoffers, steeds hardere beelden. En waar het vroeger foto's waren, zijn het nu filmpjes met geluid. Op een jaar tijd hebben we met Child Focus een miljoen beelden kunnen laten verdwijnen, maar dat is bij lange niet genoeg. En het is keihard werk: wie zulke beelden moet bekijken, vergeet dat nooit meer. Ook ik niet. De zoektocht naar misbruikers is moeilijk en pleitbezorgers van kinderrechten liggen in de clash met de 'voorvechters van de privacy'. Berichten die via apps als WhatsApp, Messenger, Signal of Telegram verstuurd worden, zijn versleuteld, waardoor het voor derden onmogelijk is te achterhalen of de inhoud potentieel schadelijk is. Ook hier zorgt polarisering ervoor dat het debat compleet is vastgelopen.

Ik wil niet aan bangmakerij doen of de nieuwe technologieën afschilderen als de grote boeman, maar ons wel doen stilstaan bij hoe snel de technologische evolutie zich heeft voltrokken. En ik geloof dat we als samenleving die evolutie nog niet hebben bijgebeend. Denk maar aan de enorme hoeveelheid deepfake naaktbeelden die vandaag al ongestraft worden gegenereerd. Net zoals we onze kinderen leren om een gevaarlijk kruispunt over te steken, denk ik dat het onze taak is om onze kinderen te helpen bij hun eerste en volgende stappen, met hun smartphone en online. Na te denken over hoe we ethisch en verantwoordelijk met die technologieën kunnen omgaan. Een grote verantwoordelijkheid ligt ook bij de Big Tech, die mijns inziens een gigantische morele verantwoordelijkheid draagt, die ze vandaag niet opneemt. Als ze ondanks herhaaldelijk aandringen niet aan zelfregulering gaan doen, zullen we hen moeten verplichten om kind-veilig te zijn.

Het afgelopen jaar zagen we politieke partijen hun programma's voor de verkiezingen van 2024 uitschrijven. Is u daar ook iets opgevallen? Mij wel. Dat het belang van het kind bij de meeste niet primeerde. Onderwijs, het lerarentekort, kinderopvang, psychologische hulp voor kinderen, kinderarmoede... het waren maar enkele belangrijke topics, die toch weinig tot geen *airplay* hebben gekregen. Hoe kan je beleid maken zonder te luisteren naar jongeren en kinderen? Dat is zo belangrijk. Goed duurzaam beleid maak je vanuit hun noden en behoeften. In het algemeen nemen beleidsmakers te vaak beslissingen over de hoofden van kinderen en jongeren heen.

Onze samenleving zet vandaag veel druk op het *individu*, maar daarbij vergeten we weleens dat de mens het meest sociale wezen is dat rondloopt op deze wereld. We hebben sociale connecties nodig om ons goed in ons vel te voelen. Publieke plekken maken het sociale weefsel van een stad of dorp. Als mensen elkaar niet meer tegenkomen, dan verdwijnt dat sociale weefsel. Simpele ontmoetingen kunnen onze tolerantie tegenover elkaar vergroten en ons leren omgaan met onze verschillen en diversiteit.

We moeten niet per se terug naar het dorp waar iedereen alles had gezien wat je uitstak, maar ik ben ervan overtuigd dat we ons vandaag wat meer

mogen, of zelfs moeten moeien met elkaar. Een kind dat blauwe plekken heeft, alleen rondloopt op straat om middernacht, vereenzaamt of gepest wordt achter de computer: laat ons niet wegstaren, maar het opmerken als het niet goed gaat met onze jongeren en meer onze verantwoordelijkheid nemen als maatschappij om goed voor hen te zorgen.

Want de cijfers blijven hoog. Ook bij Child Focus is het werk nog lang niet gedaan. Elke dag verdwijnen nog steeds zes kinderen. Vorig jaar hadden we 32 procent meer verdwijningen dan het jaar ervoor. Elke dag worden kinderen misbruikt. De straten zijn nog lang niet veilig, achter de muren van huizen groeien veel kinderen op in onveilige situaties, het internet is verre van de veilige online leefwereld die het voor onze kinderen zou moeten zijn. De uitdagingen voor de toekomst in onze snel evoluerende maatschappij zijn legio en we mogen niet op onze lauweren rusten. Maar Child Focus heeft de afgelopen zesentwintig jaar bewezen in staat te zijn om verandering te creëren, te innoveren en onze kinderen te beschermen. Een toegewijd team van medewerkers en vrijwilligers werkt dag in dag uit aan de verwezenlijking van die belangrijke missie. Er is een brede solidariteit binnen onze samenleving. Samen met de vele partners moeten we de uitdagingen aangaan. Samenwerking is de sleutel tot succes. Alleen door alle krachten te bundelen, kunnen we een veilige en zorgzame omgeving creëren voor onze kinderen en jongeren. Zoals men in Ethiopië zegt: *'If spiders unite, they can tie up a lion.'* Wanneer mensen samen hun schouders onder iets zetten, kunnen ze boven zichzelf uitstijgen en immense veranderingen bewerkstelligen.

Wie voor kinderrechten strijdt, kan dat niet een beetje doen. Het maakt niet uit waar ze vandaan komen, wie hun ouders zijn, hoe ze eruitzien, hoeveel geld ze hebben. Alle rechten gelden voor alle kinderen. We moeten zuinig zijn op onze kinderen. Het is ook onze taak om hen serieus te nemen, en naar hen te luisteren. Wie respect vraagt, moet respect geven. Het is de enige manier om hen zelf verantwoordelijkheid te laten nemen voor hun leven en de wereld om hen heen. En dat is nodig, als we samen willen bouwen aan een maatschappij die voorbereid is op de toekomst.

In dit boek wil ik op basis van een terugblik op mijn ervaringen van de voorbije drie decennia, maar vooral ook met de blik vooruit gericht op de uitdagingen die ons te wachten staan, mijn onwrikbare geloof in de mensheid en in kracht van de jeugd delen. Een ding weet ik zeker: door niet naar onze jongeren te luisteren, door hen te negeren, doen we onszelf tekort en zullen we aan het kortste eind trekken. Door tijd, energie en ja, geld in hen te investeren zorgen we samen voor een mooiere en evenwichtigere samenleving en verbannen we de verzuring en vereenzaming in onze huidige maatschappij. Zoals aangehaald, verwijzen we naar hen als onze toekomst, maar verliezen we uit het oog dat ze er hier en nu al zijn. En ze deugen. Het is aan ons om hen de ruimte te geven om hun briljante potentieel ten volle te benutten.